

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

VI. Oratio eaque Posterior De Duplici Majestate

urn:nbn:de:bsz:31-102400

VI.
ORATIO
eaque POSTERIOR
De

DUPLICI MAJESTATE.

Nondum monstrum exactum est spacium, cum ex hac ipsa Cathedra de duplici Majestate, reali & personali, uti vocant, à non infima cavea Politicis introductâ, usurpatâ & decantatâ, verba feci: Controversâ profectò non de lana caprina, aut asini umbra, sed de re maximi momenti. In qua si hallucinatus fueris, neque rectam tenueris viam, in negotiis gravissimis, & ad statum quietemq; publicam pertinentibus, transversum te agi, perniciosissimisque implicari erroribus, necesse est; fierique potest, ut subditis in Principem aut Optimates armentur, & seditionibus Respublicæ replentur.

Notum est, quid moliatur ille, qui comentitio nomine Stephani Junii Bruti superbit, in librò, cui inscriptionem *vindictarum contra Tyrannos* fecit: id nimirum, ut iisdem auspiciis viam adfectet ad legitimæ potestatis Principes calamo, quibus excusit olim Brutus Superbi Tyranni jugum gladiò. Notum est, quid disputet Buchananus,

Xxx

Vir.

Vir cœterà doctissimus: & qui velut agmine facto brutum sequuntur, Danaus, Casmannus, Althufius, Hœnonius. Hi omnes id agunt, ut toti mundo persuadeant, si Princeps officium deferat, aut potestate suâ abutatur, hoc est, veræ Religionis abolitioni incumbat, aut luxui, scortationi, avaritiæ, ignaviæ deditus, aut inutilis, & parùm habilis ad imperandum sit, & quæ sint hujus farinae alia, tunc subditis jus & fas esse, obedientiam abjicere, armatâque manu de solio cum depellere.

Execrabile hoc, rationique & Sacris literis adversum dogma, si ex adfertione geminæ Majestatis per necessariam consequentiam non conficitur: ad id tamen inde via munitur, facilisq; est prolapsio: quod iis, recentiorum Politicorû scripta qui evolverunt, non potest non esse planum.

De eadem Quæstione iterùm nunc agere, & quæ ad expositionem ejus necessaria sunt, nuper autem propter temporis angustiam in medium proferri non potuerunt, proponere constitui. Quanquàm jam quoque temporis ratio habenda, rantumque patiùs dicendum est, quantum illud permittit, quàm quantum res ipsa flagitat. Vos, quæso, *Auditores eminentissimi atque lectissimi*, eadem voluntate, quam nuper ad excipiendam Oratiunculam meam vos attulisse persuasum habeo, nunc quoq; per horæ quadrantem me complecti ne desistite.

Ut

Ut autem major lux decursui nostræ disceptationis affulgeat, paucissimis quædam ex superiori dissertatione repetenda duximus. Qui duplicem Majestatem inducunt, illam, quam *realem*, appellant, populo sive subditis adscribunt, *personalem* autem, sive regnantis Majestatem, in persona Regis defixam, eamque alteri illi, tanquam superiori, obnoxiam & obstrictam esse contendunt. Nos hæc adversis frontibus cum natura, Majestatis pugnare, neque cum illa conciliari, ullæ societate jungi posse, supra ostendimus, cum Majestas *summa sit in qualibet civitate potestas*. Summam autem potestatem describunt, quod *superiorem inter homines non agnoscat, nullique, præterquam DEO immortalis, subiecta sit*.

Verùm enim verò non sine causa quis censeat, non deesse, quod reponi possit, neque tantâ firmitate rationem hanc esse confictam, ut dissolvi nequeat. Alia enim illi cum quibus jam disputatio nobis est, adferunt in describenda Majestate *reali*, alia in *personali*. Illam enim *constituenda*, hanc *gubernanda* Reipublicæ præficiunt. Quæ de causa etiam illam leges, uti vocant, fundæmentales, comprehendere scribunt, quales sunt de Rege vel per electionem, vel ex stirpe per successionem accersendô, de feminis earumq; liberis à successione excludendis, de peregrino ad fastigium regni non evehendô, de jure primogenituræ, de regno non alienando, neque inter plu-

res dividendo, & si quæ sunt hujus generis alia, Hanc autem, personæ Majestatem, statuunt consistere in juribus Majestatis, in potestate nimirum figendarum & refigendarum legum, (earum intellige, quæ non spectant ad statum aut constitutionem Reipublicæ, has enim Majestatis realis esse jam audivimus) in jure belli & pacis, sive movendorum & ponendorum armorum, jurisdictione supremâ, creatione Magistratum, & aliis, quæ à Politicis enumerari solent. Hæc enim necessaria sunt ad gubernandam Rempublicam; priora non item. Non sine probabilitate igitur cui videatur, duo hæc: *Majestatem esse summam in Republica potestatem.* & nihilominus *duas esse ejus species, quarum altera personalis nempe, reali obligetur, eaque inferior sit,* inter se non pugnare, sed amicam fovere concordiam, propterea, quod sic Regis Majestas, nihil obstante, quod alteri devincta sit, maneat summa, non ἀπλῶς & omnibus modis, sed in certo genere, eorum scilicet, quæ ad regendam Rempublicam pertinent, cum, quantum ad hæc, nihil prorsus in eam populo sit juris.

Hæc quamvis apud multos plausum fortassis & approbationem mereantur, tamen si in ea paulo acrius considerationem intendamus, deprehendemus, rem iis minimè reddi expeditam, Si enim potestas Regis summa est, quantum ad rationem regiminis & gubernationis necesse est, quoniã
hoc

hoc n
sive M
constit
V. g. f
confili
di, aut
ejus h
cludar
nunc i
lus, au
nisi ab
um in
possun
tis Reg
am eff
est, ad
iis, qu
statem
se Maj
mus, v
aut pl
feodus
etiã
Princ
enim
mus e
tis, ea
titur,
Quo

hoc non impediēte, obstrictus dicitur populo,
 sive Majestati populi, id non fieri nisi in iis, quæ in
 constitutione Reipublicæ attendenda esse dicunt.
 V. g. si Princeps fulgens gubernandi Majestate,
 consilia agitet, Regni aut inter Filios distribuendi,
 aut ad Filiam transmittendi, ubi fœminæ ab
 ejus hæreditate legum sanctionibus penitus ex-
 cludantur: tunc ex sententia eorum, cum quibus
 nunc in arenam disputandi descendimus, popu-
 lus, aut Ephori, populi nomine, id prohibere, &
 nisi ab instituto desistere Rex velit, vi armata e-
 um in ordinem redigere, imò & septrô exuere
 possunt. Et hoc est, quod Majestatem regnan-
 tis Regni Majestati, tanquàm superiori, obnoxia-
 am esse docent. Quæ si ita sunt, negari non pot-
 est, ad reverendum quoque esse, in aliis, nimirum
 iis, quæ in Juribus Majestatis continentur. Maje-
 statem regni vicissim obstrictam & obligatam es-
 se Majestati Regis, tanquàm superioris. Pona-
 mus, videri Regi, legem aliquam esse ferendam,
 aut placere bellum alteri Reipublicæ facere, aut
 fœdus cum ea pangere: quid juris hîc populo,
 etiàm universo? Nihil certè, nisi ad voluntatem
 Principis se cõformare & imperata facere. Omnia
 enim hæc in arbitrio Principis posita sunt. Habe-
 mus enim confessum, quantum ad jura Majesta-
 tis, eaque, in quibus gubernatio Reipublicæ ver-
 titur, summam potestatem esse penes Regem.
 Quod si populi cõsensus in eo requireretur, aut is
 hoc

reniti suo Regi Imperiumque detrectare posset: hoc ipso sane summam potestatem non solus Rex obtineret, atq; sic ne Majestate quidem personali splenderet, sed in ejus partem populus veniret.

Ex quibus Sole meridiano clarius evadit, salva sententia de duplici Majestate, stantibusque iis, quibus paulò ante nobis obstrepitum est, non minus adserendum esse, Majestatem realem subiectam esse personali, quàm hanc illi, licet in diversis juribus, aliisque atque aliis materiis. Imò multò magis illud asseverandum censemus, quoniam in omnibus civitatibus, in quibus unus ad gubernacula sedet, populus Majestati personæ ejus ad obtemperandum devinctus est, idque in omnibus negotiis, quæ in ratione regendæ Reipublicæ sive juribus Majestatis continentur, quorum quidem negotiorum pondere gravissimorum, genera numero plurima sunt. Contrà & multæ Reipublicæ esse possunt, & sunt nonnullæ, & olim fuerunt, in quibus eorum, quæ Majestati realiter adjudicantur, aut nihil in manu populi est, aut pars perquam exigua, quemadmodum mox ostendemus. Si enim vel maximè non prorsus explodenda esset Majestatis geminatio, præterque eam, quæ Regis est, alia insuper esset recipienda: illud tamen, quod ad omnes Rerumpublicarum formas, imò ad omnes Respublicas, Dominatum etiam, atq; ad ipsam Democratiam vel statum popularem, id extendant, prorsus intolerabile mihi vide-

videt
antur,
concu
cum i
cumbu
conco
non ex
rum ap
leat vi
omniu

Ven
murm
videri
vanita
latini
illato
confu
rio, R
endo,
rata ex
rentur
curiat
do ve
data g
esse, &
quæ a
us est,
ut neg
nequ

videtur. In Democratia sanè quamvis ipsi fateantur, videri realem & personalem Majestatem concurrere; eas tamen ita distinguunt, quòd, cum in iis, quæ Majestati personali tractanda incumbunt, suffragiorum majoris populi partis concordia sufficiat; ea, quæ Majestatis realis sunt, non expediuntur plurimum ex populo, sed singulorum approbatione; quod lex fundamentalis valeat vi pacti & contractus, ad cujus abrogationem omnium consensus necessariò requiratur.

Verùm ut speciosa isthæc sint, & secundis ad murmurationibus non indigna multis fortassis videri possint; res ipsa tamen, & historica veritas vanitatis ea arguit. Cùm stuprò Lucretiæ Collatini gentilis uxorià Sexto Tarquinio per vim illato, Patritii Duce Lucio Junio Bruto Senatus consulta fecissent, de adimendo Tarquiniis imperio, Regeque cum tota progenie in exilium ejciendo, de instituenda item alia Reipublicæ forma; rata ea non erant, nisi calculis plebis confirmarentur. Et confirmatum est utrumque comitiis curiatis. Hoc negotium quùm fuerit de mutando veteri, & formando novo Reipublicæ statu: data gemina Majestate, ad realem referendum esse, & ad leges fundamentales spectare, ex iis, quæ antea prodita fuerunt, luce meridiana clarus est, neque quisquam tantâ vecordiâ esse potest, ut negare id audeat. At hæc voluerunt non vi pacti, neque singulorum confessione opus habuerunt.

sed per suffragia populi in Comitibus fuerunt perfecta. Et positò, omnium ad unum calculis approbata fuisse: nihil tamen firmitati & robori eorum detraxisset, si nonnulli ad sensum præbere renuissent. Quorum omnium testem loculentissimum, omnique exceptione majorem habemus Dionysium Halicarnassum *Libr. IV. antiquitat. Rom.*

Ex quibus elucet, quanti momenti sit, quod statuitur, leges, quas fundamentales vocant, non valere nisi vi pacti, omniumque & singulorum, postulare approbationem, ideoque in populi quoque imperio duplicis Majestatis vigere discrimen.

Sed provehamur ulterius, quandoquidem, vento tam secundo navicula hætenus nostra fuit usa, ut ubi scopuli videri poterant, scrupuli tantum fuerint; & ostendamus, nec quod illi, cum quibus jam nobis disceptatio intercedit, præcipue urgent, in ea quidem forma, cui (quod penes unum summa imperii sit) Monarchiæ nomen est inditum, distinctionem duplicis Majestatis locum habere.

Quid enim? Annon Regem nominare, sive, in certam personam Regni successionem aut gubernandi jura transferre, & quidem ita, ut vel cui visum fuerit filiorum, quamvis privilegio primogenituræ non gaudeat, aut loco dotis genero, immò etiam cuilibet peregrino, si id è re publica esse

esse vi
de sent
in pop
aut qu
nari po
ex iis,
ribus a
& Imp

manu
Da
major
ex ple
pulo,
haben

Qu
maxi
volui
permi

In
succe
quide
Justin

Di
divis
solat
Max
Aug
tate
rii an

esse videatur, ea tradas: Majestatis realis est, & de sententia eorum, qui Majestatem duplicant, in populo residet? Annon, si quocunque modo, aut quacunque de causa regnum dividi, aut alienari potest, id ejusdem Majestatis est? Ita sanè ex iis, quæ paulò ante ex adversa partis Scriptoribus attulimus, patet. Atqui in multis regnis & Imperiis hæc Regi & Imperatori fuerunt in manu.

David Salomonem omnibus filiis, etiam natu majoribus, in successione regni prætulit, eumque ex plenitudine potestatis Regem fecit, neque populo, neque ullo alio homine jus contradicendi habente.

Quid ejus filius Rehabeam? Præterito natu maximo filio, Abdiam successorem sibi & habere voluit, & habuit, idque nimio matris ejus amore permotus.

In Alexandri quoque Magni potestate fuit, successorem dare, isque de eo rogatus, ne filium quidem nominavit, sed dignissimum, ut tradunt Justinus & Curcius.

Diocletianus Augustus Imperium Romanum divisit, reservatoque sibi Oriente, potestatem absolutam in provincias ad Occidentem vergentes Maximiano, veteri sibi militiæ socio, tradidit, Augustumque illum pari secum honore & dignitate appellavit. Cumque exactis viginti Imperii annis illud ultro, & in audito exemplo, depo-

Xxx 5 suis

fuiſſet, autorque Maximiano fuiſſet, ut idem ipſe eâdem animi æquitate faceret iſis Gulerium, cui priùs filiam nuptum dederat, ſicut Maximianus Conſtantium, cui privignam deſpondit, viros nulla ſibi ſanguinis propinquitatè conjunctos, ſucceſſores fecerunt, Auguſtiſque titulò decorârunt.

Antonius Pius confitebator, ab uxore Fauſtina Imperium ſe recepſiſſe, cum ſuadenti amico, ut improbam mulierem miſſam faceret, reſpondit: *quin ſi Uxorem dimittimus, etiam dotem, nimirum imperium, reddimus.* Quod totidem ferè verbis olim Burrus Neroni objecerat, cum Octaviam Auguſtam primùm repudiaret: *dotem igitur, inquit, id eſt principatum, ei redde.*

Ludovicum Pium imperatorè provincias, quas hæreditate à Patre acceperat, filiis diviſiſſe, nemini non conſtat.

Ponamus autem omnes Principes, qui vel hæreditario jure regnant, vel electione ad imperiï faſtigium ſunt eveſti, legibus fundamentalibus eſſe adſtriſtos, neque poſſe in iis, quæ ad conſtitutionem Regni, aut ſtatum Reipublicæ referuntur, diſponere, ſed à nutu populi pendere: quid cenſendum de illo, qui armis regnum aliquod ſub imperium ſuū ditionemque ſubjugat, idque juſti belli juri obtinet? Omnem certè poteſtatem, quæ Regis, quem devicit, olim fuit; omnem quam tu populo, aut quibusvis aliis adſcribitis poteſtate, ſibi adquiret, nullique de ullò negotio, aliena-

ti.

tione et
modò h

Quar
dament
cti Aug
imperâ
ſtat, nec
iſſe un
ſi regna
dieque
pao Or
aut alie
prorfuſ
ſub Ma
centior
finita.
eorum
cipalib
ut & fa
non po
bus pr
nemin
rere &

Qu
imus
regno
demon
do pat

tionem etiam regni, rationem reddere tenetur, modò non in consummatum abeat Tyrannum.

Quamquam sanè de nulla prorsus Lege fundamentali, de nulla populi potestate, cui suprà dicti Augusti, quique aut ante, aut longò tempore imperarunt, obnoxii & devincti fuerint, mihi constat, neque quemquam ullam monstrare, aut fuisse unquam, probare potuisse memini. Quod si regna aut principatus fuerunt, aut adhuc hodieque sunt, qualia omnia aut pleraque in Europæ Orbe reverà sunt, in quibus divisione regni, aut alienatione totius, aut etiam partium, Regi prorsus interdictum est, aut quæcunque alia, quæ sub Maiestate reali comprehendi non pauci recentiorum Politicorum dicunt, certis legibus definita, neque in arbitrio Principis sunt, id causam eorum prorsus nihil juvat. In hisce enim principalibus legum istarum custodia & observantia, ut & faciendarum aut rescindendarum potestas, non populo competit, sed Proceribus sive statibus principatûs. At ipsi maiestatem realem, nemini nisi populo tribuunt, eamque in coherere & defixam esse contendunt.

Quæ quidem, ut & alia, quæ hæcenus exposuimus Imperii Romani, multorumque aliorum regnorum & principatuum exemplis deducere & demonstrare possemus. Sed ne vestrà in audiendo patientiâ abutar, istæc in præsentis sufficiant.

D I X I.

VII.